

SOMERSET MOEMNING «VARRAK» QISQA HIKOYASIDAGI ONGSIZ MOTIVLARNI O'RGANISH

Allashev Akbarbek Anvar o'g'li
Ma'mun universiteti Roman-german
filologiyasi kafedrası, Xiva, O'zbekiston

Annotatsiya. Maqolada asosiy e'tibor Freyding psixoanalitik nazariyalarining ta'siri va Uilyam Somerset Maughamning hayratlanarli asarlariga qaratilgan. Ushbu maqola M Aughamning yagona hayratlanarli qisqa hikoyasiga, ya'ni «Varrak» ga e'tiborni qisqartirdi. Somerset Moem va Zigmund Freyding hayoti yigirma birinchi asrning dastlabki yillarida kesishgan. Ularning ikkalasi ham insoniy munosabatlar va insoniy rishtalarning qurilish bloklari bilan hayratda edi. Ushbu tadqiqot sifatli tavsiflovchi edi. Tanlangan matnni tahlil qilish uchun qabul qilingan nazariya Freyding psixoanalitik va klinisyen sifatidagi masalaga yondashuvi edi. Shu bilan birga, Maugham uchrashgan, kuzatgan va muloqot qilgan odamlarning ruhiyati va xatti-harakatlarini chuqur o'rgandi. Ushbu maqola Maughamning qisqa hikoyalarining jozibali mavzulari va motivlarini tanqidiy baholash va ularda Freyd tomonidan ilgari surilgan psixoanaliz nazariyalarining ustunligini aniqlashga qaratilgan.

Kalit so'zlar: Freyd, Maugham, Motiv, Psixoanalitik, Kite.

Абстрактный. Статья посвящена влиянию психоаналитических теорий Фрейда и увлекательных работ Уильяма Сомерсета Моэма. В этой статье основное внимание уделяется единственному удивительному рассказу М. Оэма «Варрак». Жизни Сомерсета Моэма и Зигмунда Фрейда пересеклись в первые годы XXI века. Они оба были очарованы человеческими отношениями и строительными блоками человеческих связей. Данное исследование носило качественный описательный характер. Теорией, принятой для анализа избранного текста, стал подход Фрейда к проблеме как психоаналитика и клинициста. В то же время Моэм глубоко изучал психику и поведение людей, которых он встречал, наблюдал и с которыми взаимодействовал. Целью данной статьи является критически оценить привлекательные темы и мотивы рассказов Моэма и определить преобладание в них теорий психоанализа, выдвинутых Фрейдом.

Ключевые слова: Фрейд, Моэм, Мотив, Психоаналитик, Воздушный змей.

Abstract. The article focuses on the influence of Freud's psychoanalytic theories and the fascinating works of William Somerset Maugham. This article has narrowed its focus to M Augham's single amazing short story, Warrack. The lives of Somerset Maugham and Sigmund Freud intersected in the early years of the

twenty-first century. They were both fascinated by human relationships and the building blocks of human bonds. This study was qualitative and descriptive. The theory adopted for the analysis of the selected text was Freud's approach to the problem as a psychoanalyst and clinician. At the same time, Maugham deeply studied the psyche and behaviour of the people he met, observed and interacted with. This article aims to critically evaluate the attractive themes and motifs of Maugham's short stories and to determine the predominance of theories of psychoanalysis advanced by Freud in them.

Key words: Freud, Maugham, Motive, Psychoanalytic, Kite.

Kirish va dolzarbligi. Uilyam Somerset Moemning "Uptop" qissasi 1947 yilda nashr etilgan. Hikoyaning to'rtta asosiy qahramoni Gerbert, Betti, Samuel va Beatrisdir. Ned, Preston va "hamma narsani biluvchi" birinchi shaxs hikoyachisi yana ikkita qahramondir. Semyuel va Beatrisning yagona farzandi Gerbert (Mister va Missis Sunberi) deb nomlanadi. U yorqin bola, lekin fikrini o'zgartirmaslikka qat'iy ishonadi. Uning onasi bilan aloqasi onalar va o'g'illar uchun standartga nisbatan g'ayrioddiy. Beatrice o'zining kichkina bo'yiga va baquvvat jismoniyligiga qaramay, buyruqbozlik bilan ajralib turadi. Beatrice juda konservativ; u Gerbertning boshqa bolalar bilan o'tirishiga yo'l qo'ymaydi va u yoshi katta bo'lsa ham, shanba oqshomlari tashqariga chiqishiga ruxsat bermaydi. Beatrice o'z farzandiga faqat qimmatli hayotiy saboqlarni o'rganishi uchun bir nechta bema'ni cheklolarni taklif qiladi. Beatris ham menga juda takabbur bo'lib tuyuladi, chunki u mutlaqo notanish odamlar bilan muomala qiladi va ular bilan muloqot qiladi (Boys, 1994). Men o'tirgan joydan Shomuilning xotini unga bo'g'uvchi ta'sir ko'rsatadi. Butun umri davomida Samuel yuridik idorada kotib bo'lib ishlagan, u erda ham mehnatsevar va ishonchli bo'lgan. U kompaniyaga past lavozimli bola sifatida kirdi, lekin oxir-oqibat martabadan ko'tarildi. Sunbury yuqori o'rta sinfnning namunasi. Ned Preston shu maqomda Wormwood Scrubs qamoqxonasida Gerbertga tashrif buyuradi. Bu ertakni birinchi bo'lib hikoyachimizga Ned Preston etkazgan.

Yaxshi yozilgan qisqa hikoyani o'qish qiyin bo'lishi mumkin, chunki juda ko'p narsa yashiringan. Boshqa mualliflar singari, Uilyam Somerset Maughamning asarlari ham shaxsiy tafsilotlar bilan to'ldirilgan. Hikoyaga bo'lgan tabiiy iste'dodi va ajoyib hikoya qilish qobiliyati tufayli u o'z tinglovchilarini oxirgi sahifagacha jalb qilishga muvaffaq bo'ldi. "Asosan, qisqa ertaklar sodda, bejirim til, kosmopolit joylashuvi va inson tabiatining aqlli tushunchasi bilan ajralib turadi" (Sai, 2017). Maughamning hikoyalaridagi odamlar chuqurlik va murakkablikka ega. O'z qahramonlarini yaratishda o'zini ozgina qo'shish ularni juda hayajonli va moslashuvchan qiladi. Uning mehrliligi va hamdardlik bilan qarashi o'quvchini yanada ko'tardi.

O'zining qisqa ertaklaridagi qahramonlarni ishlab chiqishda Maugham har bir mayda detalni sinchkovlik bilan qayd etdi. Natijada, U.S.Maughamning inson voqeligining badiiy tasvirlari bir necha darajalarda zavqlanishdan zavqlanadi. WO Ross (2018) shunday deb yozadi: "Zamonaviy tanqidchi Mohem hozirda ingliz romani sohasidagi eng buyuk ixtirochi daho ekanligini ehtiros bilan da'vo qilmoqda" va Maugham barcha davrlarning eng hurmatli yozuvchilari qatoriga kiradi, degan xulosaga kelish mumkin. Maughamning ko'plab o'quvchilari muallifning haqiqiy hayotiy tajribalari uning romanlari va ertaklaridagi fantastik qahramonlar va sahnalarni ilhomlantirgan, chunki ular haqiqiy odamlar va voqealarga o'xshaydi. Uni turtki bergan voqealar juda erta sodir bo'lgan bo'lishi kerak, chunki ular deyarli yozuvchi sifatidagi karerasining boshidanoq aks ettirilgan ", dedi VO Ross Rossga. Maugham Freyd va uning e'tiqodlaridan chuqur ta'sirlangan, chunki u qaysidir ma'noda kimligini aniqlashi mumkin edi. ular bilan Maughamning xarakterini tasvirlash Freyd tomonidan ilgari surilgan va hatto WO Rossning aytishicha, " uning qahramonlarining javoblari har doim ekstremal, hatto buzuq" O'n to'qqizinchi asr odamlari bu belgilarni o'zlarining tabiiy holatlarida qabul qilishda qiynalgan bo'lishi kerak, agar Freydning psixoanalitik nazariyalari bo'lmaganida, Maughamning xarakterini tushunish qiyin bo'lib qolar edi. "deb yozadi WO Ross. "Ular e'tiborni turli xil buzuq javoblarga qaratib, ularni ongsiz ongga havola qilib tushuntirdilar."

Varrakda butun ertakga uchish orqali ramziy qiymat beriladi. Bu mehr-muhabbatli sadoqat harakatidir. Shunga qaramay, bu o'yinchoq emas, balki Beatrisning o'g'li ustidan hukmronlik qilish vositasidir. Ular turmush qurganlaridan so'ng, Gerbert shanba kunlarini ota-onasi bilan uchishda o'tkazishda davom etganda, Betti norozi va isyonkor bo'lib qoladi. U buni uyatli deb hisoblaydi va Gerbertga buni qilmaslikni maslahat beradi. Ammo Gerbertning Varrakga bo'lgan fojiali maftunkorligi onalik odatiga bog'liq. Sunberi xonim bolasiga nisbatan hissiy bog'ichini xuddi Varrak ipidek ishlatib, unga kuch beradi. Boshqa barcha ishontirish urinishlari muvaffaqiyatsizlikka uchraganidan keyin Betti Varrakni kesishga murojaat qiladi. Gerbert xotinigga aliment to'lasho'rniga qamoqxonani afzal ko'radi. Varrakni maydalash uning uchun matrisidning bir shakli bo'lib, u bunga chiday olmaydi (Bulut, 2009).

O'quvchi Semuel va uning rafiqasi Beatris Sunberini London chekkasida topadi. U advokatlik firmasida yordamchi bo'lib ishlaydigan kamtarin yigit. Ko'p yillar davomida u ishga joylashish uchun bir xil transport vositalaridan foydalanadi. Gerbert ular uchun yagona o'g'li. Bu yosh bola katta bo'lganida ajoyib ko'k ko'zlari bilan ajoyib mushak edi. U maktabni bitirishi bilanoq otasi Simpl Sunberi uni buxgalteriya idorasiga ishga joylashtiradi, bu esa oilani daromadlariga ajoyib qo'shimchalar bilan ta'minlaydi. Varraklar o'zlarining sevimli mashg'ulotlari bilan yaqin atrofdagi dala tepaligida shug'ullanishlari mumkin. Gerbert bu hududga tez-tez kela boshlaydi va Varrak uchishda faol ishtirok etadi. Vaqt o'tishi bilan oila a'zolarining barchasi

Gerbertning yo'l-yo'rig'iga ergashadi va bu sevimli mashg'ulotdan zavqlana boshlaydi. Ular boshlash ijtimoiylashish bilan the oddiy odamlar .

Gerbert tunda kinoga borishning muntazam namunasini ishlab chiqdi. Gerbert bir kechada barda yonida o'tirgan Betti Bevanni uchratdi. Gerbert Betti bilan choy ichmoqchi. Gerbert Bettiga nisbatan his-tuyg'ulari borligini tan oladi. Gerbertning onasi Beatrice Samuel, Betti tomonidan yolg'iz o'g'lini o'g'irlab ketish uchun qilingan hiyla ekani haqidagi taklifga qarshi chiqadi.

Betti va Gerbert ota-onalarining xohishi bilan tugunni bog'lashadi. Betti etim bo'lgani uchun u butunlay yolg'iz yashaydi. Ikki xonali uyni ijaraga olib, jihozlarini olib kelishdi. Vaqt o'tishi bilan yangi turmush qurganlarning hayajonlari va hayajonlari so'nadi va uning o'rniga pushaymonlik va odatiylik keladi. Betti Varrak uchishni ahmoqona, bolalarcha o'yin-kulgi deb hisoblaydi. Gerbert Varrak maydoniga tashrif buyurganida, Betti ta'qib qiladi. Onasi uni qattiq quchoqlab choy taklif qiladi. Ular qizg'in bahslashishdi, chunki Betti sovuqqonligini yo'qotdi. Yana bir bor o'z odamlarini uyiga chaqirib, Gerbert narsalarini yig'adi va ular bilan birga ko'chib o'tadi (Kalder, 1978).

Malas A. (2017), "Girish karnad - Tipu Sultonning orzusi va singan tasvirlar: Inson ongsizligini o'rganish" tadqiqotida inson xarakterining turli xususiyatlari orqali tarix va madaniyatni o'rganadi. Ushbu maqolaning maqsadi Tipu psixologiyasini uning tushlari orqali ochib berishini tahlil qilish va dramaturg Tipuning ongsizligini qanday tasvirlaganligini ko'rsatish va hind psixologiyasining tarixan o'rganish imkoniyatiga ega bo'lmagan boshqa jihatini ochish edi (Malas. A, 2017).

Boshqa bir tadqiqotda Bano , S., Bacha, MS, & Aslam, MW (2022) ongsiz tarkibiy qismlarni va ularning shaxsiyat shakllanishiga ta'sirini o'rganish uchun "Kunning aniq nuri" ni tahlil qilish uchun Freyd nazariyasidan foydalangan (psixoanalitik nazariya, 1910). Bundan tashqari, ushbu tadqiqot kitobda aks ettirilgan g'oya, ego va Superego shaxsiyat xususiyatlarini aniqlash uchun Freydning psixoanalitik nazariyasini qo'llash orqali kitobning asosiy qahramonlarini tahlil qilishga qaratilgan (Vudvord va boshq., 2019).

Blek, SA (1970) "Uitmen va psixoanalitik tanqid: Artur Goldenga javob" kitobida Millerning ta'kidlashicha, Uolt Uitmanning she'riyati ongsiz, infantil manbalardan olingan avtobiografik o'z-o'zini tahlil qiladi va "regressiv tasvirlar, tasavvurlar va fantaziyani qayta faollashtiradi. sog'inchlar." Ba'zilar, Uolt Uitman o'zi kurashgan Markuziy narsissizmni qabul qilish orqali u kurashgan Freyd narsissizmini mag'lub etganiga ishonishadi (Black, 1970).

2014-yilda Das R. tomonidan chop etilgan "Xalq ertaklarining psixoanalitik tahlili" maqolasida ushbu tadqiqot jamiyat va uning muammolarini to'g'ri tushunish uchun xalq ertaklarini talqin qilish qanchalik muhimligini ta'kidlagan. Xalq ertaklarini tahlil qilishda Freydning yondashuvi ushbu tadqiqotda foydalanilgan yagona usul edi.

Xalq ertaklarini o'rganish va ularning talqini ko'pincha turli xil psixologik yoki sotsiologik tadqiqot usullaridan foydalanadi. (Das, 2014)

Ongsiz motivlarni va Somerset Maughamning «Varrak» asarida psixoanalitik nazariya sinfiy kamsitishni qanday taqdim etishini o'rganishdir. Bundan tashqari, ushbu tadqiqot muhim qahramonning ongsizligini o'rganishga qaratilgan, chunki haddan tashqari g'azab tufayli Gerbert Betti hayotini tugatishga qaror qildi. Otasi uni tinchlantiradi. Betti endi Gerbertdan moliyaviy yordam olmaydi. Gerbertning xotinini og'zaki haqorat qilish va jismonan tajovuz qilishdan tashqari, u tez-tez yotoqxona derzasiga tosh otadi. Betti Gerbertga qarshi da'vo arizasi bilan chiqqanidan so'ng, ikkalasi yana sudyaning oldiga kelishdi, u vositachilik qilib, oilani qaytarishni xohladi, lekin Gerbert o'z fikridan qaytmoqchi emas edi. U yordam berishdan ko'ra qamoqqa tushardi. To'g'ridan-to'g'ri Varrak uchishi bu hikoyada yosh ayol va uning oilasi hayotiga chek qo'yadi.

Joriy tadqiqot quyidagi savollarga javob topadi; Somerset Moemning «Varrak» qissasidagi ongsiz motivlar qanday? Somerset Moemning «Varrak» asarida psixoanalitik nazariya sinfiy tengsizlikni qanday tasvirlaydi?

Ushbu tadqiqot quyidagi maqsadlarga ega; Somerset Moemning «Varrak» qissasidagi ongsiz motivlarni o'rganish; Somerset Maughamning «Varrak» asarida psixoanalitik nazariya sinfiy kamsitishni qanday taqdim etishini o'rganish.

Somerset Maugham tomonidan «Varrak» ni tahlil qilishdan ikkita foyda olish mumkin. Birinchidan, uning nazariy va amaliy foydalari quyidagilardan iborat: Ushbu tadqiqot kelajakda boshqa tadqiqotchilarga kerak bo'lgan adabiyot olamiga bilim va xazina qo'shishi mumkin. Ushbu tadqiqot xuddi shu mavzuga qiziqqan bo'lajak tadqiqotchilar uchun ma'lumotnoma bo'lib xizmat qilishi mumkin, chunki u tadqiqotchilar uchun foydali bo'lishi mumkin bo'lgan ma'lumotlarni taqdim etadi. Ushbu tadqiqot muallifning o'zi uchun ham foydalidir. Ushbu tadqiqot adabiyotga oid ba'zi narsalarni o'z ichiga olgan ish bo'ladi. Ushbu tadqiqotni o'tkazishda muallifning adabiyot haqida bilib olgan narsalaridan foydalaniladi. Demak, muallif izlanishlar olib borish orqali adabiy bilimlarini charxlashi mumkin.

Metodlar va o'rganilish darajasi.

1. Nazariy asos

Zigmund Freydning (1923) psixoanalitik nazariyasiga ko'ra, shaxs turli bosqichlarda rivojlanadi, ularning har biri ichki psixologik ziddiyatga ega. Zigmund Freydning psixoanalitik shaxsiyat nazariyasiga ko'ra, inson xatti-harakati aqlning uchta komponenti: id, ego va superego o'rtasidagi o'zaro ta'sir natijasida yuzaga keladi. Freydning strukturaviy shaxs nazariyasi sifatida tanilgan nazariyasida xulq-atvor va shaxsiyatni shakllantirishda ongsiz psixologik keskinliklarning ahamiyati ta'kidlangan. Psixik rivojlanishning turli tomonlari o'rtasidagi dinamik o'zaro ta'sir tufayli rivojlanishning beshta alohida psixoseksual bosqichi yuzaga kelishi keng tarqalgan.

Biroq, Freydning g'oyalari o'tgan asrda shubha ostiga olindi, qisman ular jinsiy aloqaga inson shaxsiyatini shakllantirishning asosiy harakatlantiruvchi kuchi sifatida g'ayrioddiy urg'u bergani uchun (S. Freyd, 1923).

2. Zigmund Freydning inson ongining tuzilishi

Id, ego va superego inson ongining uchta asosiy tarkibiy qismidir va Freyd bizning shaxsiyatimiz ushbu uchta komponent o'rtasidagi o'zaro ta'sirlardan kelib chiqadi deb hisoblardi (Freud and Strachey 1996; S. Freyd, 1923). Ushbu uchta tuzilma o'rtasidagi qarama-qarshiliklar va ularning har biri bizning xatti-harakatlarimizni shakllantirishni xohlagan narsalar va tashqi dunyo bilan qanday munosabatda bo'lishimiz o'rtasidagi muvozanatni o'rnatishga qaratilgan harakatlarimiz . Ikki muhim xulq-atvor tendentsiyalari o'rtasidagi ziddiyatni qanday hal qilishimiz mumkin? Bizning biologik tajovuzkor va yoqimli istaklarimiz va biz ushbu drayvlar ustidan olib boradigan ijtimoiy shartli ichki nazorat o'rtasida sog'lom muvozanatni saqlab qolish darajasi biz o'zimizni topadigan muayyan kontekstga bog'liq.

3. Tadqiqot loyihasi

Hozirgi tadqiqot tavsifiy va sifatli. Ma'lumotlarni tahlil qilish uchun izohlash usuli qo'llaniladi.

4. Birlamchi ma'lumotlar

Somerset Moemning «Varrak» qisqa hikoyasi ushbu tadqiqotni yakunlash uchun asosiy manbadir.

5. Ikkilamchi ma'lumotlar

Ikkilamchi manba adabiyotlarni ko'rib chiqish va kitoblar, raqamli kutubxonalar, tadqiqot maqolalari va tezislarga oid tadqiqotlar kabi nazariy asosni qo'llab-quvvatlash uchun ishlatiladi.

Tajriba qismi

1. Adabiyot sharhi

Kosta (1988a) ga ko'ra, Maughanning asarlari realizm, taqdimot, tejamkorlik va uslubning soddaligi bilan mashhur. Maughan tomonidan yozilgan psixologik ertaklar inson xarakterini batafsil tahlil qilishga qaratilgan bo'lib, inson ongining tabiati va faoliyati haqida chuqur ma'lumot beradi. “Hammasini bilgan janob”, “Lavanda taqchilligi”, “Imkoniyat eshigi”, “Uyquloq” va boshqa hikoyalar Maugemning qisqa hikoyalar yozuvchisi sifatidagi kuchli tomonlariga misoldir.

Maughanning so'zlariga ko'ra, «Varrak» ning markazida "inson hayvonining psixologiyasi" yotadi. Unda u inson tabiatining murakkab tomonlarini yoritishga harakat qiladi. Freydning obsesyon tushunchalarini asos sifatida ishlatib, u Varraklar bilan mashg'ul bo'lishi nikohining buzilishiga va oxir-oqibat qamoqqa olinishiga olib keladigan yosh yigit haqida stsenariy yaratadi.

Uilyam Somerset Maughanning «Varrak» hikoyasida psixologik ohanglar va ishoralar mavjud. Qisqa ertakni o'qiyotganda, ko'plab psixologik xulosalar paydo

bo'lishi mumkin; Shunday bo'lsa-da, tadqiqotchi tadqiqotni ikkita eng tanqidiy Freyd nazariyasiga qaratmoqchi bo'lardi, ular "shaxsning uch tomonlama tuzilishi" va "Edipal kompleksi".

Ushbu qisqa novella bir nechta psixiatrik nazariyalarni o'rganadi, bunda alohida odamlar amaliy tadqiqotlar sifatida xizmat qiladi. "Edipal majmuasi" hikoyaning markaziy mavzusi bo'lib xizmat qiladi va u hikoya davomida barcha mumkin bo'lgan ko'rinishlarida tahlil qilingan. Hikoya faqat ona va uning bolalari o'rtasida bo'lishi mumkin bo'lgan asosiy aloqaga qaratilgan.

Kostaning (1988b) so'zlariga ko'ra, Beatris Sunburi xonim Gerbert va uning o'g'lining hissiy o'sishi va rivojlanishiga zarar etkazadigan haddan tashqari himoyalangan onadir. Sunberi xonimning xatti-harakati Gerbertning hissiy o'sishi va rivojlanishiga zarar etkazadi. Sunberi xonimning o'g'liga salbiy ta'sirini uning butun mavjudligining markazida bo'lish istagini bildirgan juda yoshligida kuzatish mumkin. U Gerbertning hayotida o'zining mavjudligini ma'lum qildi va uning har bir harakatini aytib berishga harakat qildi. [Mazkur holat] Gerbert yoshligidan onasining ko'rsatmalariga qat'iy rioya qilishga va uning hokimiyatiga bo'ysunishga o'rgatilgan. Sunberi xonim o'g'li Gerbertga o'zi to'g'ri deb hisoblagan qadriyatlar va e'tiqodlarni singdirdi va uni o'zining xatti-harakatlariga taqlid qilishga o'rgatdi. U, shuningdek, choyni qanday qilib to'g'ri iste'mol qilishni ko'rsatib, unga "ya'ni, qanday qilish kerakligini" aytdi.

Bu biz vaziyatdan xabardor ekanligimizni ko'rsatadi. Gerbert onasini boshqa odam bilan baham ko'rishdan qo'rqadi, shuning uchun Sunberi xonim uning turmushga chiqish qarorini ma'qullamasligini aytdi: "Haqiqatan ham turmushga chiq! yigit bir qarorga kelgach turmushga chiqadi, erkak esa 35 yoshga to'lgandagina qaror qiladi. Xotinning fikricha, bunday onaning avlodi har qanday tug'ma moyillikdan voz kechib, onasining har qanday iltimosiga rozi bo'lishga tayyor bo'ladi unga namuna sifatida, natijada, onasi uning koinotining epitsentri va uning mavjudligining o'qi va qutbiga aylanadi.

Har haftaning xuddi shu kuni, ular deyarli tantanali ravishda Varraklar bilan shug'ullanishganda, bu aloqa yanada mustahkamlanadi. Chunki Gerbert onasi bilan qilayotgan harakatiga shunchalik berilib ketadi; u boshqa barcha mumkin bo'lgan diqqatga sazovor joylarni rad etadi. Zigmund Freydning ta'rifiga ko'ra, "Edipal kompleksi" - bu bolaning qarama-qarshi jinsdagi ota-onalarga nisbatan haddan tashqari mehr va qiziqish namoyon bo'lishi va shu bilan birga asta-sekin boshqa odamlardan uzoqlashishi. Garchi Gerbert janob Sunberiga nisbatan dushmanlik bilan munosabatda bo'lmasa ham, u onasiga haddan tashqari qiziqadi.

Kosta (1988a) bundan xursand bo'ldi. Bu istaklar uning ichida chuqur ko'milgan mavjudligining katta qismini boshqaradi, lekin u ularni o'zgartirishga qodir emas. Betti Bivan o'z yoshiga qaraganda Sunberi xonimga juda o'xshardi va uning o'tkir xislatlari

ham xuddi shunday edi; uning onasi Gerbertga bolaligidanoq o'zini qanday tutishni o'rgatgan. Gerbert oxir-oqibat onasiga juda o'xshash Betti ismli qizga tushib qoladi. Bu bayonot uning ichida mavjud bo'lgan Edipal murakkabliklarini tasdiqlaydi. U Gerbertga Gerbert o'rganishni xohlagan narsasiga mos keladigan narsalarni o'rgatdi, masalan, "stolga o'tirish va unga tirsagini qo'ymaslik" va "choy piyolasini ichish uchun kichkina barmog'ini cho'zish". U, shuningdek, Gerbertga "stolga o'tirishni va tirsagini qo'ymaslikni" o'rgatdi. Gerbertni konservativ me'yorlar va umidlar to'rda bo'g'ib, Gerbertning onasi Missis Sunberi o'zining "superegosi" ga, ya'ni uning "id" va "ego"siga hukmronlik qiladigan va bo'ysundiruvchi figuraga aylanishga xavfli darajada yaqinlashdi.

Gerbert o'zining o'ziga xosligini o'ylab topishni xohlagan bo'lishi mumkin; uning Varrakga bo'lgan qiziqishi ramziy ma'noga ega bo'lishi mumkin, chunki u Varrakni uchirganida havoda baland ko'tarilayotganda o'zini erkin his qiladi.

Frantsuz psixologi Jak Freydning psixoanaliziga ko'ra, bolani maftun etgan narsa u uchun idealizm ob'ektiga aylanadi va u xuddi shunday bo'lishni xohlaydi. Natijada, Varrak Gerbertning maftunkor ob'ektiga aylanadi, chunki Varrak u nazorat qila oladigan yagona narsadir. Gerbertning Bettiga bo'lgan muhabbati va unga tugunni bog'lash qarori uning haddan tashqari bog'liqlikdan qutulishga urinishi bo'lishi mumkin, ammo u onasini Betti bilan almashtira olmadi. U o'zining konfor zonasidan chiqa olmaydi va hatto turmush qurganidan keyin ham ota-onasi bilan ko'p vaqt o'tkazadi, bu Bettining ishonchsizligi tufayli Gerbert va Betti o'rtasida ziddiyatli vaziyatga olib keladi. Gerbertning Bettiga bo'lgan sevgisi va u bilan tugunni bog'lash qarori Sunberi xonimning maqsadi o'g'lining hech qachon boshqa ayol bilan ishqiy munosabatda bo'lmasligini ta'minlash edi. U Bettining kamchiliklari haqida davom etib, Gerbertni turmush qurish rejasini amalga oshirishdan qaytarish uchun "mening oyog'im go'zal" kabi so'zlarni aytdi. Har bir oxirgi bo'yoq va kukun. Biz buning uchun so'zimizni qabul qilishimiz kerak; Agar uning yuziga perma qilinmasa va uni tozalab tursa, u keskin boshqacha ko'rinishga ega bo'lardi. U oddiy odam; u axloqsizlik kabi keng tarqalgan. Gerbert ham Betti, ham Sunberi xonimning omon qolishi uchun muhim edi. Ona uchun birinchi o'rinda farzandini o'zi bo'lish, xotin uchun esa moddiy yordam uchun erining yonida bo'lish.

Yuqorida aytib o'tilgan stsenariylar orqali Somerset Moem erkinlik, ijtimoiy qadriyatlar, hissiy aloqalar va Varrak kabi kichik va ahamiyatsiz narsa bilan munosabatlarni ifodalagan.

Tadqiqot natijalari: Uilyam Somerset Maughamning mashhur qisqa hikoyasi "Varrak" inson tabiatining murakkabligi haqida gapiradi. U ko'pincha odamni o'zini nazoratsiz tutishga olib keladigan inson psixikasining ongsiz darajasi tasvirlangan. Shuning uchun Moaming o'zi hikoyani aytib berishni boshlaydi.

"Men bu g'alati hikoya ekanligini bilaman."

Maugham "g'alati" atamasi bilan romanning g'ayrioddiy syujetiga e'tibor qaratishga umid qilmoqda. Biroq, muqaddimada u hikoyani faqat kattalar o'qishi kerakligini ham tushuntiradi. Biz insonlar yer yuzidagi eng murakkab mavjudot ekanimizni hisobga olsak, kitobxonlar inson tabiati va u bilan birga keladigan barcha nozikliklar haqida to'liq tushunchaga ega.

"... ba'zi o'quvchilar inson tabiatining asoratlari bilan yaxshiroq tanishish umidida ...".

Tadqiqotchilar asarni tanqidiy o'rganishimdan oldin hikoyaning «Varrak» nomidan boshlamoqchi. Ko'pchiligimiz Maugham asarga nega bunday nom berganiga hayron bo'lamiz. Agar inson tabiati va «Varrak» o'rtasida bog'liqlik mavjud bo'lsa, bu nima? Gerbertning hayoti butunlay uning zo'ravon onasi tomonidan boshqarilgan. U 21 yoshda bo'lsa ham, mustahkam ish joyi bo'lsa ham, onasi bilan yashab, yo'l-yo'riq va nafaqadan tashqari barcha daromadini olgan. Voyaga etganida, u har qanday ona faxrlanadigan, har qanday vasvasaga qaramay, ota-onaning buyrug'ini hech qachon mensimaydigan o'g'ildek harakat qildi. Varrak uchish u o'zini erkin his qilgan yagona vaqt edi. U yetti yoshida onasidan bir Varrak so'radi. Keyingi tug'ilgan kunida Sunberi xonim hech qanday zarar ko'rmadi va o'rniga unga Varrak berdi.

Cheklovlarga qaramay, Gerbert ota-onasining zavqi bilan Varrak uchishni yaxshi ko'radi. Biz Gerbertning onasi uning qarorlari va hayotiga katta ta'sir ko'rsatadi, deb bahslashamiz. Uning onasi uning hayotining barcha jabhalarini, maoshidan tortib, shanba kunlarini qanday o'tkazishigacha aytib beradi. Uning o'zini o'zi boshqarishning yagona vositasi Varrak edi. Bu cheklovlar uning qatag'on qilingan qismini tinchlantirdi. U shanba kuni tushdan keyin oilasi bilan Varrak uchishga borganida, u hayotida ko'p narsaga erishish imkoniyatiga ega bo'lgandek, o'zini erkin va quvnoq his qildi. Biz uning onasi Gerbertning hali kichkinaligida turmushga chiqishi haqidagi fikriga chek qo'yganiga qaramay, uning muvaffaqiyatlaridan biri sifatida uning tugunni bog'lashini ko'ramiz.

— Odam o'ttiz-o'ttiz besh yoshga to'lguncha o'z aqlini bilmaydi.

Shunga qaramay, Sunberi xonim tez orada faqat ba'zi ishlar u kutganidek ketayotganini payqadi. Gerbert kechki ovqatdan keyin uydan yashirincha chiqib keta boshlaydi va missis Sunberi uni to'xtatmoqchi bo'lganida, janob Sunberi yoshligida unga o'zi qaror qabul qilishiga ruxsat berish kerak, deb ta'kidlaydi. Undagi bu o'zgarish va uning manfaatlarini ta'minlashga tayyorligi endi Varrak uchish uchun metaforadir. Ertasi kuni Gerbert bir qizni choyga taklif qilganda, bu haqda ota-onasiga aytadi. Sunberi xonimning g'ururi ko'kargan bo'lishi mumkin, lekin u hali ham o'zining eng nozik chinni ustida choy berdi.

Boshqa tomondan, u Betti uchun ozgina toqat qilardi. Aytishimiz mumkinki, Gerbertning tanlovidan so'ng, ona va o'g'il bir vaqtlar bir-biriga yaqin emaslar. Biroq, onasi ayolni o'g'lining turmush o'rtog'i deb tan olishdan bosh tortadi. Uning o'g'li bilan

bog'lanishini talab qilishi Bettini qabul qilishni qiyinlashtiradi. Uning to'y haqida yomon fikrlari bor. Bettini tavsiflashni so'rashganda, u aytadi

"Umumiy, u axloqsizlik kabi keng tarqalgan."

Shunga qaramay, Bettiga uylanganidan keyin Gerbert ota-onasining uyini tark etadi. Hatto Betti Gerbertning onasiga juda bog'liqligini ko'radi. Gerbert yangi rafiqasi bilan birga ota-onasidan uzoqlashganidan keyin ham uchish uchun ota-onasi bilan uchrashishni davom ettiradi. Betti bundan g'azablanadi. Natijada, ular tez-tez bir-biriga zid keladi.]

"Demak, siz gaplashgan odam. Men bir muncha vaqtdan beri shubhalanardim, siz shanba kuni tushdan keyin sayrga ketyapsiz va men birdan unga yiqilib tushdim. Varrak uchib, siz, katta odamsiz. Nafratli. , Men uni nima deb atashingiz menga qiziq emas, agar siz uni yoqtirmasangiz, uni to'plashingiz mumkin."

Vaziyat avjiga chiqqanda, Betti Gerbertning qo'lidan Varrakni yulib oladi. Gerbertning fikricha, Betti onasi bilan endi yaqinlashmaslik uchun Varrakni yirtgan. Shuning uchun u Betti bilan ajraladi. Betti ham ajrashganidan keyin yordam so'raydi. To'lovni amalga oshira olmasa, u qamoqqa olinadi. Gerbert o'z Varraksini yo'q qilganlikda ayblagan Bettiga aliment to'lashdan ko'ra, qamoqqa tushardi.

Shunday qilib, Varrak bu rivoyatda bir nechta narsani ifodalaydi. Bunda Gerbert va Missis Sunberi o'rtasidagi yaqin munosabatlar ko'rsatilgan. Gerbert uchun bu o'zini tasvirlaydi, chunki u o'zi va mavjudot o'rtasidagi o'xshashlikni ko'radi. U ochiq havoda uchib yurganida o'zini juda erkin va erkin his qildi. Bu uni onasining nazoratidan ozod qiladi. Yana bir ma'no shundaki, bu ona va uning o'g'li chaqaloq tug'ilganda o'zaro bog'langan rishtaga o'xshaydi. Shunchaki kabi Maugham deydi

"Ehtimol, u qandaydir g'alati ma'noda o'zini juda erkin va yuqorida uchayotgan Varrak bilan tanishtiradi va bu hayotning monotonligidan qochishga o'xshaydi."

Freydning psixoanalizi shuni ta'kidlaydiki, yosh odam maftunkor narsaga duch kelganda, uni ideallashtiradi. U muvaffaqiyatga taqlid qilishni xohlaydi. Shunga o'xshab, Gerbertning Varraksi uning "ideal men" ni ramziy qildi, chunki bu uning hayotining bir tomoni bo'lib, u to'liq nazorat qiladi. U butun borlig'ini Varrakga qaratdi va unga o'xshash bo'lishga intildi: bog'lanmagan, lekin hali ham ipning tortilishiga bo'ysunadi. Uning individualligi Kiteda aks ettirilgan. O'zining gomodosilis holati bilan Gerbert har doim unga aytilgan narsani qildi. U bolaligidan boshlab, onasi uning har bir harakatini to'liq nazorat qilgan va u bu robot mavjudligiga o'rganib qolgan va hatto unga qulay bo'lgan. Uning onasi o'g'lida taassurot qoldirib, o'zini va oilasini yolg'on shaxsga bog'lashga harakat qildi. Gerbert Sunberi xonimdan nima uchun choyni o'ziga xos tarzda ichish kerakligini so'rganida, u unga kerakli xulq-atvorni singdirdi.

"Bu shunday qilingan. Bu sizga nima ekanligini bilishingizni ko'rsatadi" (Maugham 771).

U Gerbertning superegosi bo'lib, an'analarga qat'iy rioya qilgan holda uning "Id" va egosini bo'g'ib qo'ydi. Masalan, Maugham Gerbert etuk edi, uning bo'yi o'zgarmadi. Gerbert buzilgan yosh edi, shuning uchun u balog'at yoshida o'zining chaqaloqqa o'xshash xususiyatlarini va benuqson yuzini saqlab qoldi (Maugham 771).

Sunberi xonim uni shartlash uchun interpelatsiyadan foydalangan va uni o'zi xohlagan odamga aylantirgan.

"Agar siz yaxshi bola bo'lsangiz va men aytmasdan tishlaringizni muntazam yuvsangiz, Santa Rojdestvo kuni sizga Varrak olib kelsa, hayron bo'lmayman" (Maugham 773).

Maugham shunday yozadi: "Bu Gerbertga havas bo'lib qoldi", chunki Varrak uchish Gerbertni erkin his qilgan yagona vaqt edi. Varrak Gerbertning ambitsiyalarini aks ettirdi va unga to'siqlarni engish uchun vosita bilan ta'minladi (Maugham 773). Freydning Edip kompleksi bolalarning qarama-qarshi jinsdagi ota-onalarga ko'proq jalb qilinishi va ularga bag'ishlanganligi, xuddi onasiga o'xshagan qizni sevib qolgan Gerbert bilan bog'liq bo'lgan kuzatishga asoslanadi.

"...Betti Bevan Missis Sunberi o'z yoshiga qaragandek juda ko'p ko'rinardi. Uning o'tkir yuzlari va xuddi o'sha munchoqdek kichkina ko'zlari bor edi" (Maugham 774).

Gerbert onasining xohishiga qarshi uylanganidan keyin ota-onasi bilan ko'proq vaqt o'tkaza boshlaganidan beri Betti xavotirda edi. Gerbertning onasi uni o'ziga jalb etayotgan Bettidan olib ketish uchun Varrak olishga qurbi yo'qligidan foydalangan. Sunberi xonimning mashg'ulotlari tufayli Gerbert ikki xonim o'rtasidagi kurashda mag'lub bo'ldi. Betti va missis Sunberi, patriarxal madaniyatdagi boshqa ayollar singari, mustaqillik uchun Gerbertga tayangan. Onasining oqlanishi Gerbertni Bettidan uzoqlashtirgan so'nggi tomchi bo'ldi va o'z navbatida, Betti Gerbertning Varraksini yo'q qildi, chunki u Garri bilan uning yo'lida to'sqinlik qiladi deb o'yladi. U o'z harakatlari bilan Gerbertning orzularini va uning borligini buzdi. Kimdir uning Varraksini yirtib tashlasa, uning umidlari va maqsadlarini yo'q qilgandek edi. Uning superegosi har doim o'z identifikatorini tekshirib turardi, ammo Bettining etukligi uning identifikatorini qo'yib yubordi. Bettining mebellari uning uchun juda muhim edi, shuning uchun u oylik to'lovlarini amalga oshirmasdan qasos olishga qaror qildi.

"Mebelni olib ketishganda, men uning yuzini ko'raman. Bu uning uchun juda ko'p narsani anglatardi, bu shunday edi va pianino, u o'sha pianinoga noyob do'kon o'rnatdi" (Maugham 783).

U o'g'irlagan pulini qaytarishdan ko'ra, qamoqda o'tirardi. Bizningcha, Gerbert rivoyat tugagunga qadar erkin odamga aylana olgani sababi, Varrakni o'ldirish unga o'zining bosilgan identifikatorini ifodalash imkonini berganligidir, shuning uchun u

bunday qilmaslikni qat'iy tanladi. u uchun har qanday pul to'lash. Betti va Gerbertning munosabatlari ikkalasi tomonidan ko'rsatilgan etuklik tufayli tugadi.

Shu nuqtai nazardan, bizning tadqiqotimiz Gerbert Freydning psixoanalizi orqali o'zining "men" tuyg'usini qanday yaratganiga oydinlik kiritadi. Varrak o'zining ideal shaxsining timsoli bo'lib xizmat qilgan; u vayron bo'lgach, uning ichida butun umri davomida to'planib qolgan yashirin g'azab nihoyat otilib, uning yo'lidagi hamma narsani vayron qilishiga sabab bo'ldi.

Xulosalar. Bir so'z bilan aytganda, «Varrak» - bu inson ruhiyatining murakkabliklari atrofida aylanadigan hikoya. U inson psixologiyasining ongli ongdan past darajasini tasvirlaydi, bu erda irratsional harakat qilish impulsi paydo bo'ladi. Missis Sunberi - o'ychan, o'zini kamsituvchi va nazorat qiluvchi injiq. Sunberi xonim oilasi har qanday injiqlik oldida bosh egishini va har qadamda uni maqtashini kutadigan narsist. U o'z uyidagi dominant shaxs bo'lib, o'g'li va eri ustidan hukmronlik qiladi. U Gerbertning xarakterini buzgan. Xotini uning o'zini ahmoq qilib qo'yganini anglagach, odob-axloq, mas'uliyat hissini yo'qotib qo'yganini o'ylab, uni tashlab ketadi. Gerbert Bettiga shunday deydi: "Men yoshligimdan beri har shanba kuni tushdan keyin Varrak uchiraman va men xohlagancha uchib ketaman". Bunday holda, Betti juda egalik va xudbinlik qiladi deb o'ylaymiz. U Gerbertning onasi vaziyatda qanday hukmronlik qilishini yoqtirmaydi. U eriga kuch va ta'sir ko'rsatishga intiladi va uning The Kite va Missis Sunbury bilan yaqinlashishiga qarshi ishlaydi. "Bu keksa kaltak. U shunchaki sizni mendan uzoqlashtirmoqchi. Uning ismi menga tanish. Agar siz erkak bo'lsangiz, u bizni davolaganidan keyin men bilan boshqa aloqa qilishni xohlamaysiz.

Maugham ko'p yillar va o'n yilliklar davomida o'zining ko'plab o'quvchilari uchun psixoanalitik aql va rahmdil ko'zning noyob kombinatsiyasi bilan adabiy daho bo'lishi mumkin. Qolaversa, u o'tkir kuzatuvchi bo'lib, hech qachon zarbani o'tkazib yubormagan va odamlardagi murakkabliklar va oqimlarni to'g'ridan-to'g'ri ko'rgan.

Gerbertning onasi ham, rafiqasi ham roman davomida unga ta'sir o'tkazdilar. Biroq, romanning xulosasiga ko'ra, Gerbert ularning har biri tomonidan boshqarilishidan ko'ra, qamoqqa tushib, o'z hayoti bilan yashashi aniq bo'ladi.

ADABIYOTLAR

1. Ayushi sen. (2022). Vs Maughamning "Kit" va "Yomg'mir"dagi Freyd: Maugham yozuvlarida psixonalizning mavjudligi. Rjelal.Com, 10(1), 130–133. <https://doi.org/10.33329/rjelal.10.1.130>
2. Black, SA (1970). Whitman va psixoanalitik tanqid: Artur Goldenga javob. Adabiyot va psixologiya, 20(2), <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=psych&AN=1971-10198001&site=ehost-live> 79–81.

3. Bulut , B. (2009). Jozef Konradning G'arb ko'zlari ostidagi xiyonat, Somerset Moem va Bir tomonidan chizilgan parda Düğün Adalet tomonidan kechasi Agaog'lu . YAQIN SARQ TEXNIK UNIVERSITETI.

4. Kosta.RH . (1988). Archi K. Loss." W. Somerset Moem" (Kitob sharhi). Ingliz Adabiyot ichida O'tish , 31(3), 385–388.

5. Das, R. (2014). Xalq ertaklarini psixoanalitik o'rganish. IOSR Gumanitar va ijtimoiy fanlar jurnali, 19(10), 13–18. <https://doi.org/10.9790/0837-191021318>

6. De Sousa, A. (2011). Freyd nazariyasi va ong: kontseptual tahlil. Erkaklar Sana Monografiyalar , 9(1), 210–217. <https://doi.org/10.4103/0973-1229.77437>

7. Fenixel , O. (1941). Ego va ta'sirlar. Psixoanalitik sharhda (Standart E, 28-jild, 1-son).

8. Freyd, S. va Strachey, J. (1996). Tushlarning talqini (4-jild). Gramercy Kitoblar Yangi York.